

UNIVERSITÄTS-
BIBLIOTHEK
PADERBORN

Universitätsbibliothek Paderborn

**Francisci Toleti S. R. E. Cardinalis Summa Casuum
Conscientiæ, Sive De Instructione Sacerdotum Lib. VII**

Toledo, Francisco de

Coloniæ Agrippinæ

70. De tribus dubijs circa restitutionem famæ.

urn:nbn:de:hbz:466:1-40916

accusatur, ita, ut possit probari, & probet crimen, si negat, verè infamat & tenetur restituere; tamen si non probatur crimè, tunc Caiet. verb. restit. cap. 10. dicit obligari ad restitutionem; tamen contrarium tenet Sylu. restit. 3. §. 3. Et ita tenendum est; quamvis reus peccet, mēdaciū dicendo, & mortaliter, si perius sit: tamē non tenetur reddere famam alteri, qui iniquus extitit accusator.

Quarto modo, potest aliquis famam alteri auferre, crimen manifestando, imperfectè dicendo se audiuisse ab alio Petrum esse adulterum, vel quid simile, & quamvis Caiet. 2. 2. q. 62. art. 6. & Sco. 4. d. 15. putent non esse detractorem, tamen contrarium tenet Soro lib. 4. q. 6. art. 3. & verè ita est: nam negari non potest, qui audiunt ab aliquo dicente se audiuisse, Petrum crimen commississe, minorem famam & opinionem habere de Petro; ob id, ad aliquam tenentur isti restitutionem, si verum dixerunt, saltem laudandi illum alium, & minuendi certitudinem dicti illius, à quo audiuerunt, si sine mendacio fieri potest.

De tribus dubijs circa restitutionem fame.

CAPVT LXX.

Dubitare aliquis potest, an cum detrimento famæ propriæ aliquis teneatur restituere alterius famam, quam detraxit.

Dico primò, quòd tenetur, etiam cum propriæ famæ detrimento, alienam iniuste ablatam reddere, sicut tenetur, qui furatus est res alienas, cum propriarum detrimento eas restituere: & aliquando cum maiori suo detrimento, quàm sit alterius infamia.

Dico secundo cum Sco. 4. d. 15. cum, qui infamavit, est persona publica, aut illustris, & magni momenti, infamatus autem est mediocris conditionis, non tenetur illustris, & talis persona, cum tanto detrimento, famam illi restituere, licet iniuste ablatam, sed potest resarcire pecunia. Et hoc tenet Soro loco allegato, quamvis etiam iste nolit pecunia sibi resarciri. Sed tamen hoc intellige semper, quando est notabilis multum excessus conditionis vnius ad alterum.

Alterum dubium est, an, cum periculo vitæ, teneatur aliquis reddere alteri famam. Dico, si infamatus idem etiam pe-

riculum vitæ subeat, absque dubio tenetur ille famam reddere, etiam cum propriæ vitæ periculo; vt, qui crimen hæreticis imposuit alicui, vnde ille comburetur, nisi detractor se falsum dixisse affirmet, ob quod occidetur, tunc tenetur verum aperire. Hic attende, quod si ille, qui subit periculum, non peccat hoc ex impositione alterius, sed tantum ob peccatum alterius tunc hic non tenetur verum dicere: ver. gra. Petrus occidit Iohannem: ob errorem comprehenditur Martinus, & morti adiudicatur, tunc Petrus non tenetur se manifestare, quia ipse non imposuit Martino. Quod si veller se manifestare, aliquando bene & meritorie faceret, in illo nempe casu, quando aliquis potest licite pro alio vitam exponere: quando vero imposuit falsum, & persona detracta non subit periculum vitæ, sed tantum famæ, aut similiter etiam rerum temporalium, detractor verò si manifestet, vitæ periculum subit, tunc dubium est, & quamuis Caiet. loco allegato existimet, numquam obligari aliquem, cum periculo vitæ propriæ restituere famam aut res alterius, tamen ego puro cum Soto esse dicendum, quod si notabilis sit infamia, tenetur etiam cum vitæ periculo restituere. De hoc tamen superius plura diximus, dum de restitutione tractaremus.

Tertium dubium est, cum sunt duo, qui se inuicem infamarunt, an possit alter licite non reddere famam alterius. Dico, cum infamia æqualis est, id licite potest fieri, sicut fit in pecunijs, cum duo inuicem rapuerunt res alterius æqualis valoris, quamuis vterque peccauerit. Sed aduerte, quod si vnus vult alteri famam reddere, iste tenetur etiam illi suam reddere, nec potest cogere, vt non reddat, sed, isto non reddente, non tenetur restituere.

*De nono præcepto, Non concupisces res proximi.
Ex cap. xx. Exodi.*

CAPVT LXXI.

Avaritiæ peccatum in hoc præcepto prohibetur: In cuius explanationis gratiam, quid Auaritia sit, explicare oportet. Est autem Auaritia, appetitus diuitiarum voluntarius, & immoderatus; in qua descriptione quatuor sunt particulae.

Prima